

УДК 631.36.633.1

ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ ЗЕРНОПЕРЕРОБНИХ ВИРОБНИЦТВ

Студ. А.О. Савенко гр. МГЯС-18

Науковий керівник проф. А.С. Зенкін

Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання: Аналіз існуючих методів і ризиків зернопереробних виробництв. Вибрати та обґрунтувати методи для оцінювання ризиків зернопереробних виробництв.

Об'єкт та предмет дослідження: Дослідження методів оцінювання ризиків зернопереробних виробництв

Результати дослідження. Ринкові перетворення, що проводяться в агропромисловому комплексі, зумовили низку актуальних проблем, від вирішення яких залежить побудова обладнання, що забезпечує збалансований і стабільний розвиток галузей, які формують аграрний сектор. Для сталого функціонування сільського господарства в умовах ринкового середовища особливого значення набувають питання щодо ризиків сільськогосподарського виробництва. Аграрна сфера відноситься до однієї з найбільш ризикових галузей.

Основним напрямком українського агровиробництва є рослинництво, головними складовими якого є зернові та зернобобові культури

Розглянемо обладнання для зернопереробних виробництв, воно повинно забезпечити максимальне видалення зовнішніх покривів зерна, що не засвоювані людським організмом.

Оцінка ризиків - це визначення кількісним або якісним способом величини (ступеня) ризиків

Обладнання - є потенційними джерелами небезпеки як при безвідмовному виконанні ними функцій з призначення, так і в разі критичного відмови.

Оцінку ризику або ймовірності настання небезпечної події виконують на етапі проектування для всіх етапів життєвого циклу обладнання.

На етапі виготовлення надійність і безпеку обладнання забезпечують:

- технологічними операціями виготовлення, застосовуваними на підприємстві-виробнику;

- технічним контролем, в тому числі системою вхідного контролю вступників матеріалів, комплектуючих виробів і в цілому системи управління якістю, що діє на підприємстві-виробнику.

Система управління ризиками на підприємстві складається з чотирьох етапів:

- аналіз основних видів ризиків, визначення сили їх впливу на діяльність аграрного підприємства, виявлення найбільш значимих видів;

- оцінка ризиків (визначення рівня ризиків та можливих величин втрат);

- визначення найефективнішого методу управління ризиком;

- визначення ефективності управлінських рішень.

Оцінка ризиків здійснюється на основі якісного та кількісного аналізу. Головною метою якісного аналізу є виявлення чинників, що впливають на ризики, проведення ідентифікації всіх можливих ризиків, окреслення видів невизначеності та конфліктів, які зумовлюють ризик.

Кількісний аналіз ризиків, на відміну від якісного, є менш суб'єктивним і дає можливість чітко визначити ступінь окремих видів ризиків і ризику певного виду діяльності в цілому. Він базується на теорії ймовірностей та математичній статистиці. Зазвичай всі методи оцінки ризику об'єднують у чотири групи:

1) експертні – дають змогу визначити рівень ризику в тому разі, коли відсутня необхідна інформація для здійснення розрахунків або порівняння, ґрунтуються на опитуванні кваліфікованих спеціалістів з наступною статистично-математичною обробкою результатів цього опитування;

2) економіко-статистичні – застосовуються лише за наявності достатньо великого обсягу статистичної інформації для отримання точної кількісної величини рівня ризику (обчислюють середньоквадратичне відхилення, коефіцієнт варіації тощо);

3) розрахунково-аналітичні – призначені для розрахунку відносно точного кількісного вираження рівня ризику на основі внутрішньої інформаційної бази самого підприємства (переважно застосовуються при оцінці ризику неплатоспроможності і ризику зниження фінансової стійкості);

4) аналогові – дають змогу оцінити рівень ризику по окремих операціях на основі порівняння з аналогічними, вже багаторазово здійснюваними операціями (для порівняння використовують як власний, так ізовнішній досвід здійснення таких операцій)

Після оцінки може знадобитися повторення даного процесу для того, щоб в максимально можливій мірі усунути джерела небезпеки та зробити адекватне зниження ризику шляхом застосування заходів захисту.

Інформація для оцінки повинна включати наступне:

- відомості, що характеризують обладнання:

характеристики користувачів;

очікувані технічні характеристики обладнання

опис різних фаз життєвого циклу обладнання

документація по більш раннім варіантів конструкції аналогічних обладнання, якщо

така є;

інформація про порядок використання обладнання, якщо така є;

- відомості про регламентах, стандартах та іншої нормативної документації;

- відомості про попередній досвід застосування;

Висновки: Повністю уникнути виникнення ризиків неможливо, але проведені вчасно необхідні заходи, створені резерви мінімізують вплив ризиків. Існують певні методи зменшення ризиків:

-уникнення ризиків передбачає відмову від здійснення підприємницької діяльності, що сприяє виникненню ризиків. Даний метод недостатньо ефективний, так як, відмовившись від здійснення того чи іншого виду діяльності, підприємство втрачає додатковий прибуток, що може привести до зниження конкурентоспроможності і банкрутства;

-прийняття ризиків можливо, коли економічний суб'єкт здатний усунути можливі втрати. Такий метод доцільний лише в тому випадку, якщо виникли втрати незначні;

вирівнювання ризиків являє собою процес усунення негативного впливу, вироблений ризикових дій, за рахунок спільного проведення операцій, які сприяють позитивному результату або перерозподілу можливих втрат серед суб'єктів, пов'язаних з виникненням того чи іншого ризику;

зниження ризиків передбачає зменшення обсягу можливої шкоди або ймовірності настання негативних наслідків

Ключові слова: ризики, зернопереробні виробництва, методи оцінювання

ЛІТЕРАТУРА

1. ГОСТ Р 54124-2010 Безпечність машин і устаткування. Оцінка ризику
2. Асільдерова Л.М. Механізм управління ризиками агропромислового виробництва 2014. № 32.
3. Івченко І. Ю. Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
4. Ящук О. О. Особливості прояву ризику в діяльності аграрних підприємств // Аграрний вісник Причорномор'я (Економічні науки). 2009. № 49. С. 38–43.